Gondolatok az orvosegyetemi összevont taggyűlés után

Az egyetemi pártszervek munkájának, hangulatának alakulása is világosan bizonyítja, mennyire hasznos, szükséges és jelentős lépés volt a KV októberi határozata.

Sokkal magabiztosabban, világosabban, könnyebben lehet egy-egy kérdésben állást foglalni, mint egy-két hónappal ezelőtt. Ezért birt különös jelentőséggel az Orvostudományi Egyetem legutóbbi taggyűlése. Egyrészt, mert feladata az októberi határozat évekre előre világító útmutatásainak ismertetése és alkalmazása volt, másrészt, mert az új szakasz egyik alapelvének, a párt és a dolgozók szervezettebb, őszintébb kapcsolata kiépítésének jelképeként szép számmal vettek rajta részt az Orvostudományi Egyetem fontosabb munkakörben dolgozó legjobb pártonkívüli tagjai.

E sorok írásakor már több mint két hét telt el a taggyűlés óta. Érdemes számot vetni, hogy menynyiben töltötte be feladatát.

A taggyűlés demonstrálta, milyen károkat okozott pártpolitikai munkánknak az elmúlt hónapokban a tájékoztatás hiánya. Máskor a menetközben felmerülő kételyek, problémák megválaszolására elég volt egy részidőt fordítani, most az egész taggyűlést kellett ennek szolgálatába állítani, sőt, nem is akármilyen, hanem egy féléves viszonylatban is kiemelkedő taggyűlést.

Ebből a szemszögből nézve a taggyűlés nem végzett rossz munkát. A beszámoló úgyszólván minden országosan szóbeszéd tárgyát képező nehézséget érintett. A kevés hozzászóló értékesen egészítette ezt ki az orvosegyetemet különösen érintő visszásságok felvetésével.

Helyes volt a beszámolóban részletesen felvetni azt, hogy milyen hiányosságok tapasztalhatók az új szakasz politikai és gazdasági feladatainak vállalásában, végrehajtásában. Mert azt a várakozó álláspontot, mely október óta kialakult, kétoldalúan értékelhetjük. Jogosan várják a tetteket, kézzelfogható intézkedéseket a dolgozók, hallgatók, de ez csak az egyik fele a problémának. A másik az, hogy sokan ölbetett kézzel várnak. Nem adnak — különösen vezető tanszemélyzetünk tagjai — annyi érdemleges segítséget, javaslatot ilyen fontos kérdések megtárgyalásához, mint akár jónéhány más egyetemen. Ezt az összevont taggyűlés résztvevői is hiányolták.

Ehhez kapcsolódik egy másik probléma is. A párt a jelennél sokkal nagyobb nehézségeket is le tudott évtizedes harcai során győzni. Most is biztos optimizmussal néz előre. Sok egyetemi dolgozó és hallgató van azonban, aki a népgazdaságunk további fejlődéséért való egészséges féltésen, a jogos kifogásoláson messze túlmenő mértékben akaratlanul is a sötét pesszimizmus szószólója. Az orvosegyetem politikai hangulatának legpozitívebb jellemzője az őszinte vélemény-nyilvánítás. De egészségtelen jelenség, hogy ebben a véleménynyilvánításban és annak fogadásában nagyon gyakran elmosódik a jogos bírálat és a néha feltűnően jól időzített, bizalmat romboló »jólértesült« destrukció közötti különbség. Erre számos példát lehetne felhozni a földalatti vasút problémáitól kezdve az ösztöndíjig.

A taggyűlés résztvevőit kellemesen érintette a beszámoló egyszerű, őszinte hangja. Remélhetőleg, ez csak kezdetként volt szokatlan és mindannyiuknak rövidesen vérévé válik, hogy a hiányosságokról is a leghelyesebb köntörfalazás nélkül beszélni.

Jónéhány húsbavágó tennivalóról esett szó a hozzászólásokban. Kiss Csaba elvtárs jogosan kifogásolta a DISZ pártirányításának hiányos, felületes voltát. Többen jogosan és élesen vetették fel, hogy milyen káros eltűrni egyes alsóbb kereskedelmi szervek manipulációit az árak körül; azóta — nem kis részben ezen jelenségek hatására — a Városi Pártbizottság Végrehajtó Bizottsága is elhatározta az ilyenirányú vizsgálatot. A nemzetközi tudományos kapcsolatok szélesítésére irányuló javaslat is feltétlenül megérdemli, hogy az egyetemek vezetői fáradozzanak megoldásán. Ugyanígy érdemes foglalkozni az évek óta fennálló menzaproblémát illetően azzal, hogy a túlzott centralizáció országos leépítésén belül hogyan lehetne a menzák ügyeibe az egyetem érdemleges beleszólását biztosítani.

Ladányi elvtárs, a Városi Pártvégrehajtó Bizottság első titkára hozzászólásában igéretet tett az egyetemekkel való alaposabb foglalkozásra. Ennek már azóta is nem egy megnyilvánulását láttuk. Jogosan kifogásolta, hogy az összevont taggyűlést helyenként az alapszervezetek gépiesen készítik elő. Nem magyarázták meg pl. a meghívott pártonkívülieknek, hogy milyen kérdések megvitatására kerül sor.

Jelentős lépés volt ez a taggyűlés az új szakasz politikájának megvalósítása útján. Pártszervezeteinknek és tömegszervezeteinknek szívós, egyénekig eljutó felvilágosító munkával kell a kibontakozó kezdeményezéseket gyümölcsöztetniök.

Sz. J.

Több figyelmet pártcsoportjainknak!

A Szervetlen Kémiai Intézet pártcsoportjában öt elvtárs dolgozik, négy párttag és egy tagjelölt. A pártcsoport munkájában az utóbbi másfél évben, mióta az intézeti pártcsoportok a természettudományi karon létrejöttek, komoly fejlődés tapasztalható. Az egyetemi pártszervezetek feladata az állami vezetés segítése, a dolgozók, a mi esetünkben a tansegédszemélyzet politikai nevelése. Nézzük meg, hogy pártcsoportunk a kormányprogram ezideig eltelt szakaszában hogyan valósította meg feladatait.

E feladatok közül a legfontosabb a pártonkívüliekkel való kapcsolat megjavítása. Ezen a téren születtek helyes kezdeményezések. Ilyennek mondható a fizikai és szellemi dolgozók között intézetünkben tavaly meglévő feszült viszony megjavítására tett fáradozásunk, amikor is a pártcsoport tagjai elbeszélgettek az intézet tagjaival erről a kérdésről, a beszélgetések eredményeit és a pártcsoport véleményét pedig intézeti gyűlés keretében nyilvánosan megvitattuk. Ez komoly javulást hozott, a pártcsoport tekintélye pedig megerősödött. Hasonlóan jelentős volt az a népnevelőmunka, amit a vezetőségválasztással kapcsolatban végeztünk.

Igen hasznosnak mondható a felsőoktatási reform megbeszélése. Ezen a pártcsoportértekezleten az intézet vezetőjével együtt részletesen megvitattuk a reformmal kapcsolatos feladatokat és azokat a hiányosságokat, amelyeket ennek a reformnak sem sikerült kiküszöbölnie. (Sajnos, meg kell állapítani, hogy végeredményben ez a megbeszélés — úgy látszik — csak számunkra volt hasznos, mert írásban megtett észrevételeink nyomtalanul eltűntek a felsőbb szervek valamelyikénél. Pedig ezek között már egy félévvel ezelőtt is szerepeltek olyanok, amelyek éppen legutóbbi taggyűlésünkön igen élesen kerültek felszínre. Pl. az elosztó bizottságok szerepének felsőbb állami szervek részéről történő teljes lebecsülése).

Ezen munkának eredményei mellett igen komoly hiányosságokról is kell szólni. Őszintén meg kell mondani, hogy a pártcsoport munkája az utóbbi félévben hanyatlott. Komoly hiba volt például, hogy a Központi Vezetőség legutóbbi határozatát nem vitattuk meg a pártcsoportértekezleten. Magyarázható ez egyrészt azzal, hogy a pártcsoportvezető munkájában nemtörődömség mutatkozott meg az utóbbi időben, másrészt a pártcsoport többi tagjainak is, akik mind komoly pártmunkát végeznek — Márta Ferenc pártbizottsági munkatárs, Beck Mihály, Huhn Péter alapszervezeti vezetőségi tag, Ördögh Mária kari MSzT-titkár — jobban kell megbecsülniük az »apró« munkát és komolyabban kell a jövőben saját pártcsoportjukkal foglalkozniuk.

A felsőbb pártszervekkel kapcsolatunk megjavult. Az alapszervezet rendszeres pártcsoportvezetői értekezleteket tart. Hiba azonban, hogy a javulás főleg csak menynyiségi és ez a kapcsolat még nagyobbrészt a »vonal« leadásából áll. Ezen javítani kell.

Feltétlenül megemlítendő, hogy nem jó párttagságunk tájékoztatása. Nem helyes, hogy a párttagok, akiknek a többi dolgozó előtt kellene megmagyarázni egyes állami intézkedések lényegét, azt lehetne mondani, szinte a legkésőbben, már az intézkedések végrehajtása után szereznek azokról tudomást. (Csak egy példa erre a racionalizálás.) Támaszkodjanak párt- és állami szerveink bátrabban a pártcsoportokra és azok tagjaira!!!

Befejezésül néhány szót feladataink ról. Sürgősen meg kell élénkíteni pártcsoportunk munkáját a tansegédszemélyzet körében. Kitűnő alkalom erre a közelgő tanácsválasztás, ami még nem eléggé mozgatta meg intézetünk tagságát. Fokozni kell propagandamunkánkat, a kormányprogram és a KV-határozata kérdéseiről a dolgozókkal el kell beszélgetnünk. Ezek a legközelebbi és legfontosabb feladataink.

Gál Dezső
pártcsoportvezető

Ifjúsági aktiva-értekezlet az Egyetemen

November 16-án kb. 500 hallgató ifjúsági aktíva értekezletet tartott az Auditorium Maximumban. Az Egyetemi Pártbizottság titkára, Tari elvtárs az egyetemen folyó tanulmányi és DISZ-munkát mélyrehatóan elemezte. Összegezte az eredményeket és fogyatékosságokat. A beszámoló életteljességét bizonyítják a tények, hogy a hallgatók nagy lelkesedéssel kapcsolódtak bele a vitába és állapították meg az elkövetkezendő időben sorrakerülő tennivalókat. Milyen gátló körülmények vannak az ifjúsági munkában? *Borúlátás, céltalanság, kedvetlenség.* Van-e ok minderre? *A hozzászólásokból* és válaszokból világosan kitűnik, hogy nincs ok az elkeseredésre. Miért? Az az ifjúság, amely most az egyetemen tanul, a mi tíz évünk, a mi oltalmazó kezünk alatt növekedett a középiskolában, szakérettségin, különböző munkahelyeken.

Ez az ifjúság bizonyos mértékig résztvett az országépítő munkában, vagy legalább szemmel kísérte azt. Sokan azonban a mi hallgatóink közül sok nehézség elől megmenekültek, éppen a mi védő, nevelő, gondoskodó karjaink oltalma által. Az élet nem nehezedett rájuk. Nem kevesen azt hiszik, hogy akkor jó hazafiak, ha Táncsics, Petőfi, Radnóti, József Attila „szellemében" kontráznak a fennálló társadalmi rendnek, mert a felsoroltak a maguk idejében ezt tették. Most, amikor saját magunk által a munka végzése között elkövetett hibák felmerülnek, napvilágra jutnak, akkor vajjon vége a világnak? Van ok az elkeseredésre? *Nem nagyobbak-e az eredményeink, mint a hibák?* Ezt senki sem tagadja. *No, akkor, ha a hatalmas eredményeket elértük, ha volt erőnk elérni, akkor legyen erőnk a kisebb hibákat is kijavítani, és lesz is erőnk.* De ezzel foglalkozzék az ifjúság, ne a jajgatással!! Minek tanulni? „Hiszen falura kerülünk".

Hát a falu talán üresfejű fajankókat vár? Talán ott szégyen a műveltség, vagy nem lenne rá szükség? Csak két példát: *Móra Ferenc és Juhász Gyula is falun kezdték pályafutásukat.* Pedig elég irígylésreméltó műveltségük volt! Mostani egyetemi tanáraink közül nem egy Csongrádról, Vásárhelyről, Makóról, különböző vidéki helyekről indult el.

Kicsi a fizetés? *A Központi Vezetőség egy bizottsága gyorsütemben dolgozik a pedagógusok fizetése ügyén és az általános ár- és bérkérdések megoldásán.* Van mit tenni tehát a DISZ-szervezeteknek? Van. És az is van, aki végrehajtsa a terveket. Abban az ifjúságban, amely az egyetemeken tanul, hatalmas kezdeményező, fiatalos, szenvedélyes erő van a munkára, a cselekvésre, csak tudni kell összefogni ezt az erőt. A Bölcsészettudományi Karon vidékre készülnek kultúrműsorokkal, békebeszélgetésekkel. Üzemekbe készülnek hasonló célokkal. *De lehetne karok közötti ismeretterjesztő előadásokat tartani. Például bölcsészek irodalomról, orvosok egészségügyről, a TTK-sok a maguk területéről hozhatnának mindenkit érdeklő kérdéseket az általános műveltség fejlesztésére.* Csak a párt- és DISZ-szervezetek karolják fel a kezdeményezéseket és engedjenek teret ennek. *Engedjenek teret a kritikának és ne fogják be szájukat azoknak, akik építő szándékkal hibákat hoznak fel.*

A DISZ különböző nemzeti ünnepeinken saját népünk nagyjai közül bátran hozzon követendő példákat: Dózsát, az aradi vértanúkat, nagy haladó költőinket állítsa ifjúságunk elé. Vannak nekünk lelkesítő példáink, vannak hőseink, akiknek szellemében kialakíthatjuk azt az embertípust, amelyre szükség van az új társadalom felépítésében.

Egyetemi hallgatóink zenei művelődési lehetőségei

A jelen és a jövő szocialista, kommunista embertípusának sokoldalúan képzett, szakmája keretein túl is tájékozott, a művészetekben is járatos embernek kell lennie. A művészet szélesen és mélyen öleli fel az emberi személyiség különböző oldalait, gondolkodását, akaratát, képzeletét, érzelmeit. *A művészeti, esztétikai nevelés egyike azoknak a legfontosabb eszközöknek, amelyek a személyiség sokoldalú fejlődését előmozdítják.*

„Tudod-e, mért szeretem annyira a zenét? — írta N. Osztrovszkij. — Az életben sok vért és szenvedést láttam. Nehéz időkben kellett felnevelkednem... Életemben kevés szeretetet éreztem. És ime, akkor Csajkovszkij olyan benső érzelmeket tárt fel bennem, olyan gyöngéd gondolatokat keltett bennem, amilyeneknek létezéséről azelőtt még csak sejtelmem sem volt".

Az egyetemi és főiskolai hallgatók zenei művelődési lehetőségei nem kevésszámúak. Különösen szerencsés a helyzet ebből a szempontból a Pedagógiai Főiskolán, ahol szaktárgyi képzés keretében az igen nivós képzést nyujtó énekzene tanszék látja el ezt a feladatot.

Vannak azonban a Tudományegyetem és az Orvosegyetem hallgatóinak is művelődési lehetőségei a zenekultúra terén, ezeket a lehetőségeket azonban jobb megoldásokkal, szélesebbkörű igénybevétellel még fokozni lehet.

Az egyetemi énekkar munkájában mintegy 40 hallgató vesz részt. Az énekkar újjászervezése óta szép sikereket ért el, de további megerősítésre szorul. A példamutatóan tevékenykedő egyetemi dolgozók mellett még több hallgatónak kellene az énekkarban részt vennie. Kívánatos volna, hogy azok a hallgatók, akik az Állami Zenekonzervatóriumban egyébként is dicséretesen rendszeres ének-kiképzésben vesznek részt, az egyetemi énekkarban is tevékenykedjenek, ahol rájuk, mint jól képzettekre, szólamvezetőkre igen nagy szükség volna. Ne csak egy-egy külföldi út híre vonzza az ifjúságot az egyetemi énekkarba, *hanem vállalják az előkészületek szívós munkáját is, mert csak így érhetünk el az egyetemen nivós énekkultúrát s csak így valósulhat meg Kodály szava, amelyet a közelmúltban mondott intelmül a kórusnak: „A feltámadott szegedi egyetemi énekkarnak kívánok boldog jövőt és megmaradást".*

Örvendetes, hogy sok egyetemi hallgatót látni olyan programokon, amelyek a zenei művelődés jó eszközei. A Közalkalmazottak Szakszervezete Kultúrotthonában a közelmultban megindult mikrobarázdás lemezsorozatnak a közönsége között *szép számmal vannak egyetemi hallgatók.*

Minden bizonnyal jó továbbképzési lehetőségeket és maradandó élményeket ad az *Aulában megindult „Egyetemi Vasárnapok"* c. sorozat is, *amelynek keretében főképp zenekari művek hallhatók hanglemezekről.*

A lemezes sorozatok nagy nevelő értéke, hogy azokat ismertető előadások vezetik be, amelyek a kezdőknek és kevésbé tájékozottaknak támpontot adnak egy-egy mű megértéséhez.

Az egyetemi hallgatók, a felnövekvő nemzedék mindenoldalú, teljesértékű emberré való képzéséhez szükséges ezeket a zenei művelődési lehetőségeket szélesíteni s szükséges, hogy ezeket hallgatóságunk minél nagyobb számban vegye igénybe. *Kodály írta: „A lelki gazdagodás hatalmas forrásai erednek a zenéből. Azon kell lennünk, hogy minél többek számára megnyíljanak."*

Király József

Magyarázza meg, aki tudja

T. Egyetemi Ujság!
Kedves Fiatalok!

Engedjétek meg, hogy egy olyan problémámmal forduljak hozzátok, szegedi egyetemi fiatalokhoz, melyet én magam sem megoldani, sem megérteni nem tudtam.

Könyvtárunkról, az Egyetemi Könyvtárról van szó.

Történt pedig a következőképpen:

Aznap délután sokat dolgoztam, elfáradtam, elhatároztam hát, hogy szerzek valami könyvet olvasni. Bementem az Egyetemi Könyvtárba. Mindjárt találkoztam egy joghallgatóval, aki a katalógust böngészte. Szóval együtt kiírtunk vagy húsz könyvcímet — és beadtuk. Vagy tíz perc múlva jött a válasz: „Sajnos ez nincs benn, ez sincs, ezt nem adhatjuk ki, ezt sem, stb. stb... Egy fia könyvet sem kaptunk.

Elszomorkodva el akartam menni, mikor megpillantottam egy előlfekvő, éppen akkor visszahozott könyvet.

— De jó lenne elolvasni — gondoltam — s nyúltam érte.

— Elvtárs, az a könyv még nincs kikeresve — hallottam. De én makacs gyerek vagyok — és mivel ki volt már keresve — kértem: „adják ide nekem".

Megnyugodva hallottam: „adja ide az elvtárs".

Mit sem sejtve nyújtotta át.

— Sajnos, ezt a Bromfield-regényt az elvtársnak nem adhatjuk ki.

Nagyon elcsodálkoztam. Mert azt értem, (ha nem is értek vele egyet) hogy nem adható ki, — de vajjon, mit jelenthet az, hogy n e k e m nem adható ki???

Megkérdeztem: „Hát kinek adható ki?"

A válasz: „Ha az elvtárs egyetemi tanár, előadó vagy dolgozó lenne, akármilyen könyvet kiadnánk".

Felkerestem Molnár elvtársat, a könyvtár dolgozóját. Először ő is azt mondta, hogy „ne erőszakoskodjék az elvtárs, úgy sem adjuk ki". Olyan fejmosást kaptam, hogy otthon sem különbet.

S a végén? Molnár elvtárs, aki szakember, elismerte, hogy mégis nekem van igazam.

Mert, mi itt a helyzet? — Az, hogy mi, akik 4—5 éve tanulunk marxizmust, politikai gazdaságtant, nem vagyunk elég öntudatosak, érettek ahhoz, hogy elolvashassunk egy könyvet. Azok, akik 1—2 év múlva tanárok lesznek, — fiainkat fogják tanítani — azok, akik egy év múlva orvosok lesznek — nem vagyunk elég öntudatosak.

— Mondjátok meg nekem, mit fog felelni az a matematika-szakos tanár, akihez odamegy egy tanítványa és megkérdezi tőle: „Tanár úr, miért nem olvasható ez a Bromfield-regény? Én olvastam és tetszett". Mit fog felelni? — Azt, hogy fiam, ezt én sem tudom — mert én sem olvashattam el?"

— Mondjátok meg, nincs-e igaza annak a tanárnak, aki azt kéri, hogy „helyezzék vissza a nevelői könyvtárakból az ifjúsági könyvtárba azoknak a mai már helyesen értékelt íróknak műveit (Benedek Elek, Gárdonyi Géza, Jókai Mór, Mikes Kelemen, Mikszáth Kálmán, Móra Ferenc, Tömörkény István, Vörösmarty Mihály stb.), amelyeket a selejtezési jegyzőkönyvek tanúsága szerint 1950-ben a VMK 1284—1—4 1950. IV. sz. rendelete (Köznevelés 5. sz.) alapján a nevelői könyvtárba kellett áttenni."

— Végül engedjétek meg, hogy saját véleményem is közvitára bocsássam: Az, aki elolvassa Bromfield: „Árvíz Indiában" és Wilson: „Villámok között" című regényét, az maga is rájön a különbségre. S ha nem is szerezhető ma meg az Egyetemi Könyvtárban Werfel: „Musa Dagh negyven napja", mégis el kellene olvasnia mindenkinek.

Befejezésül volna egy kérésem az Egyetemi Könyvtárhoz! Ne tegyenek különbséget egyetemi dolgozó és hallgató között. Hiszen a mi szüleink is dolgoznak, — s mi is hasznos, értelmes dolgozói akarunk lenni társadalmunknak.

N. P.
V. éves orvostanhallgató

Olvasd a
Társadalmi Szemle
A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJÁNAK TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA
minden számát.
Elméleti fejlődésedet segíti elő!